

תחלק הקרן למחקר בסיסי מענקי מחקר בהיקף של כ-1.9 מיליון דולר מסךן צרלס הי רבסון, מסךן מרכזית בעילום שם ומסךן וולפסון. אני מבקש לציין כי הקמת הקרן השמורה למחקר לא תמריע לפעולות ניוס המשאבים של המוסדות להשכלה גבוהה, וכי הפעולה נעשית על דעת ראשי המוסדות. כדי להבטיח טיפול ממלכתי שיטתי ומתואם בנושא זה נוסדה ועדה מייצגת.

בתחום יחסי החוץ המדעיים - האקדמיה יומה יצירת קשרים עם האקדמיה למדעים של סין, וזאת לאור עניין ברור בהרחבת הקשרים המדעיים בין מדינת ישראל וסין. נערכו שני ביקורים של משלחת האקדמיה למדעים בסין, והם תרמו ליצירת קשרים בדרג גבוה עם האקדמיה הסינית. הוסכם על פתיחת מרכז אקדמי של האקדמיה למדעים בפקינג, אשר יתמקד בקידום שיתוף הפעולה המדעי-טכנולוגי בין ישראל וסין. המרכז האקדמי אמוד להתחיל בפעילותו ב-1990.

התפתחות חשובה נוספת היא חתימת ההסכם לשיתוף פעולה מדעי בין האקדמיה למדעים של צרפת ובין האקדמיה שלנו (מאי 1989). ההסכם דן בחילופי מדענים ובמתן חסות לסימפוזיונים מדעיים צרפתיים-ישראליים

אשר ירכזו חוקרים משתי הארצות בתחומים מדעיים נבחרים.

אשר לקליטת עולים אנשי מדע ורוח מקרב יהדות ברית-המועצות ומארצות אחרות - הנושא הגיע למשבר חמור, והבעיות מחמירות עם פתיחת שערי העלייה מברית-המועצות. קיימת סכנה מוחשית שרוב המדענים הכולטים היוצאים את ברית-המועצות ימצאו את מקומם בארצות המערב ולא בישראל. הטיפול בנושא זה במישור הלאומי נובל בתופעות חמורות ביותר, שעליהן האקדמיה למדעים חייבת להתריע. הקו המנחה את פעילות האקדמיה הוא להבטיח שהקהילה המדעית של מדינת ישראל תעשה כל שביכולתה לקליטת אנשי מדע ורוח עולים, וזאת למרות מצבם הכספי החמור של מערכת ההשכלה הגבוהה והמחקר הבסיסי.

אני שמח להודיע שקרן ברכה תרמה סכום של 6.3 מיליון דולר לקליטת 15 מדענים עולים מברית-המועצות במערכת ההשכלה הגבוהה בשלוש השנים הקרובות. התוכנית תופעל על ידי האקדמיה למדעים, ואנו מקווים שהיא תביא לקליטתם של אנשי מדע ורוח מברית-המועצות ברמה הגבוהה ביותר.

האקדמיה למדעים חייבת לעמוד על משמר

ערכי היסוד ואמות המידה של מערכת ההשכלה הגבוהה והמחקר המדעי במדינת ישראל. אי תלותה וניתוקה ממעורבות פוליטית מושגתים על תפיסת שלם ממלכתית המעוגנת בחוק ההשכלה הגבוהה וחוק האקדמיה למדעים ונשענת על החלטות הממשלה. לצערנו העולמ בחודשים האחרונים הצעות של שר המדע והטכנולוגיה לשינוי מהותי של סמכויות הוועדה להכנון ולתקצוב ושל מבנה מערכת ההשכלה הגבוהה והמחקר באוניברסיטאות. האקדמיה והמועצה הביעו את עמדתן הנחרצת נגד הצעות אלה. פעולה משותפת של שר החינוך והתרבות, של המועצה להשכלה גבוהה, של ראשי המוסדות להשכלה גבוהה, של אנשי מדע ושל האקדמיה למדעים הביאה לניווט של הצעת שר המדע. זו הפעם הראשונה מאז הקמת מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל שקם מערער על עקרונות עצמאותה. מבחינה פונקציונלית עוברת מערכת המחקר המדעי הבסיסי וההשכלה הגבוהה, תהליך מדויג של שחיקת רמה וירידת איכות, אשר מקורו במחסור במשאבים נאותים. מצב דברים זה חייב לבוא על תיקונו באמצעות תוכנית רב-שנתית להגדלה מבוקרת ומתוכננת של תקציבים, ולא על ידי פתרונות מסגרתיים הפוגעים בעקרונות היסוד הממלכתיים.

קשרי חוץ

הישראלית למדעים להונגריה. האקדמיה נענתה בחיוב.

קשרים עם האקדמיה המלכותית ההולנדית

כמאי השנה תבקר בארץ משלחת מהאקדמיה ההולנדית במטרה להכין הסכם לשיתוף פעולה מדעי.

הרצאות בסקנדינביה

פרופ' יהושע בלאו הוזמן לסדרת הרצאות בקופנהגן. פרופ' בלאו הרצה על יתשבות הרמבי"ם בספרייה המלכותית של דנמרק, שבה נמצאים שני האוספים הגדולים של יתשבות הרמבי"ם, והיה אורח הכבוד של ועידה בת יומיים באוניברסיטת קופנהגן על העברית ועל לשונות היהודים. פרופ' בלאו הוזמן גם לאוניברסיטת הלסינקי, ושם הרצה על תחיית העברית. הוא היה אורח ה-Institute for Domestic Languages בהלסינקי, וכן ביקר באוניברסיטת אופסלה, שוודיה, והרצה על תחיית העברית ועל הערבית היהודית.

משלחת מטעם המכון ללימודי המורח של האקדמיה הסובייטית למדעים

מועצת האקדמיה אישרה הומנת משלחת רשמית מטעם המכון ללימודי המורח בלנינגרד של האקדמיה הסובייטית למדעים לביקור בישראל. המשלחת תשהה בארץ בין 11 עד 20 במרס השנה, ותהיה אורחת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, האוניברסיטה העברית בירושלים, אוניברסיטת תל-אביב ומוזיאון ישראל. במשלחת שבעה מדענים בעלי שם בינלאומי. האקדמיה מסמנת את הרצאות טיפוסים ארצה ואת הרצאות השתות בישראל.

הפעלת המרכז האקדמי הישראלי בסין

בשנה שעברה אישרה המועצה את השתתפות מנהל האקדמיה, ד"ר מאיר צדוק, וחבר האקדמיה, פרופ' זאב תדמור, במשלחת לסין מטעם משרד החוץ. לאחרונה הוזמן ד"ר

צדוק לפגישה עם שגריר סין באוים לרונן בקשרים בין האקדמיות. כדיון הוסכם על הקמת מרכז אקדמי ישראלי בסין, והוחלט לשגר משלחת ישראלית לסין לבדיקת הנושא. ד"ר צדוק עמד בראש משלחת שיצאה לסין בראשית דצמבר 1989.

יצירת קשרי מדע ומחקר בין האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים והאקדמיה הסינית למדעים בדרג הגבוה ביותר תביא לקידום שיתוף הפעולה בין שתי המדינות בכל התחומים.

הישיבה השנתית של ה-ESF

הישיבה השנתית במלאת חמש-עשרה שנה להקמת הקרן התקיימה בשטרסבורג בנובמבר 1989. פרופ' יהושע יורטנר יוצג את האקדמיה.

קשרים עם האקדמיה ההונגרית

האקדמיה ההונגרית למדעים ביקשה להוסיף משלחת רשמית של האקדמיה הלאומית